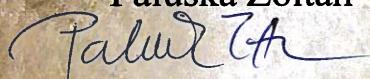

**Javaslat a „Kepenyes Pál életműve,
művészeti munkássága”
Kondoros települési értéktárba történő
felvételéhez**

Készítette:

Paluska Zoltán

aláírás

Kondoros, 2014.

(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Paluska Zoltán

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Paluska Zoltán**

Levelezési cím: **5553 Kondoros, Zrínyi utca 23.**

Telefonszám: **+36/30 99 56 675**

E-mail cím: **paluskaz@kondorosiktv.hu**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Kepenyes Pál életműve, művészeti munkássága

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság, gasztronómia

egészség és életmód

épített környezet

ipari és műszaki megoldások

kulturális örökség (népművészeti, történelmi, hagyományőrző, kézműves, műalkotás, író, költő, stb)

sport

természeti környezet

turizmus és vendéglátás

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Lakás: Escarpada 11, Cumbres de Llano Largo, Acapulco, Guerrero, Mexikó

Műterem: Guitarrón 140, Lomas Guitarrón, Acapulco, Guerrero, 39690 Mexikó

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik települési tájegységi megyei külhoni magyarság

Kondoros települési

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A magyar művészettörténet a XX. század legsikeresebb szobrászai között jegyzi Kepenyes Pált, műveiről azonban idehaza szinte semmit sem tudhatott a nagyközönség, pedig amennyire megalkuvásmentesek művei művészi értelemben, ugyanolyan távol állnak bármilyen ideológiai töltettől. Témái között a nők, az élet, az energiák áramlása, a változatosság jelennek meg a legkülönbözőbb formákban.

A Mexikóban létrehozott művek jórészt grandiózusak, a művész elismertségéről pedig a Mexikói Becsületrend mellett mindent elárul, hogy még a világhiállításra épített mexikói pavilon is nagyrészt az ő munkája volt.

A kondorosi születésű Pal Kepenyes világhírűvé vált második hazájában, Mexikóban, ahol több mint fél évszázada él és alkot. Művei – önálló szobroknak tekinthető ékszereitől, kisplasztikáin keresztül a monumentális emlékművekig – világszerte keresettek és láthatók gyűjteményekben, tereken, terekben és ékszerként viselve.

A messzibe szakadt magyar mesternek úgy tűnik, mintha nem lennének időben elkülönülő korszakai. Egyes formaproblémák az 1960-as években éppúgy foglalkoztatták, mint

manapság. Gazdag mitológiájának, bestiáriumának szereplői mai munkáin, monumentális szobrokon, kisplasztikákon vagy éppen ékszereken éppúgy fölbukkannak, ahogyan korábbi korszakaiban. Organikus, ugyanakkor teljesen sajátos, személyes szobrászi világában három nagy ihlető erő érvényesül: a magyar paraszti fafaragások összefogott, leegyszerűsítő, kissé darabos, szögletes világa, a mexikói prekolumbiánus kultúrák végletekig kifinomult plasztikai kultúrájának gazdag élményvilága, valamint a 20. század szobrászati avantgárdja. És mindezt ugyanezzel az erővel ontja magából, legyen az monumentális vagy éppen intim szobrászati mű. Netán ékszer, amely Kepenyés szobrászi munkásságának integráns területe. Nyakláncai, gyűrűi messzi rugaszkodtak a brillek csillogására építő ékszerszalonnak mikroszkópon figyelhető precíziós miliójétől. Erőteljes, elmélyült anatómiai ismeretekre támaszkodóan ergonomikus ékszerei egyszerre rendkívül attraktívak, ugyanakkor tökéletesen képviselik azt az artisztikumot, amit Kepenyés bármely szobrászi munkáján megtalálhatunk. E kis szobrászati műveken különösen intenzív az avantgárd forma és hangulatvilága, egyszersmind éppen ezeken a munkáin a legerősebb az indián hatás.

„A hatvanas évek Amerikájában megjelent egy művész, aki ékszereivel vihart kavart. Ha egy Los Angeles-i társaságban valaki Kepenyés-amulettet viselt, a gyémántokra senki sem figyelt oda. Jacqueline Kennedy véletlenül tévedt be egy kis mexikói galériába, és nem tudott választani a furcsa nevű szobrász alkotásai közül. Megvásárolta az összeset”. (Arte y Cultura folyóirat, Mexikó) Madonna, Bill Gates, Arnold Schwarzenegger, Liz Taylor és Richard Nixon csak néhány név a rajongói közül.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Kepenyés Pál 1926. december 8-án látta meg a napvilágot Kondoroson. Előbb az iparművészeti, majd a képzőművészeti főiskolán tanult, ahol Ferenczy Béni volt a mestere, s ahonnan "osztályidegenként" eltávolították, majd 1950-ben koholt vádak alapján, fegyverrejtegetésért tízévi börtönbüntetésre ítélték. Előbb Szegeden raboskodott, majd két és fél év kényszermunka következett – 52 kilósan! – a tatabányai, illetve a várpalotai bányában, végül Márianosztrán kötött ki. Az '56-os forradalom idején a márianosztrai lakosok szabadították ki, majd fegyveresen vett részt a szabadságharcban többek között a Kálvin téren és a Rákóczi úton, végül november 21-én hagyta el az országot. A hideg és szűkös börtönöveket követően érthető volt, hogy nemzedékének sok százezer tagjához hasonlóan Kepenyés is a tág teret, az emigrációt, a művészet fővárosát, Párizst választotta. Előbb Párizsban tanult a Képzőművészeti Főiskolán, majd az ötvenes évek vége felé a még mindig szegény, deprimált, sokszor esős Párizsból a művésznak felesége révén végre elegendő meleg klímát ígérő Mexico Citybe költözött. Mielőtt pályája kiteljesedésének végleges helyszínét, Acapulcót megtalálta volna, ahol napjainkban is él és alkot, egy évet New Yorkban töltött. Művészetében meghatározónak ítéli az első útutazásokat, amelyek megváltoztatták a szép mozgásról alkotott elképzeléseit. Bár nem vallásos, mégis valamifajta vallásos áhítattal kötődik a kozmoszhoz. Az utolsó húsz esztendő teljesen a kutatásnak, művészi kísérletezésnek szentelte. Kinetikus szobrokat csinál, amelyekben a néző is rész vehet, kvázi szobrásszá válhat. Ezek a művek, bár fémből vannak, mint egy ruhadarab összecsomagolhatók, akárhova felfüggeszthetők, a térben kiteríthetők.

A szobrászaton kívül érdekli a technika és a tudományos újdonságok. Különösen az élet meghosszabbításának lehetősége izgatja.

„Függőlegesen járó Földlakó vagyok - mondta egyszer magáról vidáman, teli életkedvvel, - és mindenképpen szabad!

Fontosabb kiállítások:

Kulturális Központ. Párizs, Franciaország.

Visual Arts Gallery. Mexikó, DF
Chapultepec Galéria, INBA. Mexikó, DF
Copenhagen Gallery. Mexikó, DF
Ankrum Gallery. Los Angeles, California, USA
1965. Southameon East Galéria. New York, USA
1966. Museum of Modern Art Miami, Florida, USA
1966. Trianon Gallery. Palm Beach, Miami, USA
1971. Lepe Gallery. Puerto Vallarta, Mexikó
1972. Edgard München Gallery. Mexikó, DF
1973. Volks népszerű. Occidental Berlinben, Németország
1976. Mexikói kancellária a IMCE, New York, USA
1976. Calder Szalon. Hotel Camino Real. Mexikó, DF
1976. Young Galéria. San Jose, California, USA
1976. Spanyol Művészeti Galériában. Mexikó, DF
1976. Inter expozíciót. Galerias, SA Acapulco, Mexikó.
1977. Exposición Summa Arts. Hotel Presidente Chapultepec. Mexikó, DF
1978. Mexicano Intézet. San Antonio, Texas, Egyesült Államok
1978. Dovan Múzeum. Montreal, Kanada.
1980. Museum of Modern Art-ból OEA. Washington, DCUSA
1980. Központ a modern művészet Guadalajara. Guadalajara, Jal. Mexikóban.
Phoenix Galéria, La Haya, Holland.
1982. Kulturális Poli Forum Siqueiros, Mexikó DF
1983. Arte counsler Del Río, Texas, Egyesült Államok
1984. Contrapunto Galley. La Jolla, CAUSA
1986. Instituto Cultural Cabañas. Guadalajara, Jal. Mexikóban.
1989. Alan Gallery Drayan Galleries, USA
1989. Ana-Izax Gallery, Inc., Beverly Hills. CA
1991. Jansen Pérez Gallery. Hírnév és a szerencse TV show.
Chac-Mool Galéria 1994. Beverly Hills, CA
1994. Fred Haisman Gallery. Rodeo Drive, Beverly Hills. USA
MOSTINI Gallery. Párizs, Franciaország.
"Vissza a távolból." Müncheneri Városi Múzeum. München, Németország.
Galéria Budapest. Budapest.
Unidad Autónoma Metropolitana Unidad Xochimilco. Mexikó, D. F
Távú expozíció Universidad Anahuc. Mexikó DF
Expozíció Congres Arquitectura ELEA. Acapulco, Gro.
Expozíció Pavilion Nissan, Automóvil
Kiállítás "Caminos Visuales" Club de Empresarios Bosques, Mexikó, DF
Expozíció Instituto Nacional de Bellas Artes, "Los Vivos", Mexikó, DF
Exposure "La Casona de Juárez", Acapulco, Gro.
Expozíció Universidad Americana de Acapulco, Acapulco, Gro.
Exposure "Pal Inventa El Futuro", "La Casona de Juárez. Acapulco. Gro.
1998. Budapest Galéria, Budapest
2007. Állandó kiállítás, Galeria Al Sur, Acapulco, Gro.
2008. OCTOGONart Galéria, Budapest
2008. Vienna International Centerben (ENSZ központ) Wagramer Strasse 5. A-1220, Bécs
2009. Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba
2009. Művészetek Palotája (Szeretlek Békés megye), Budapest
2010. Helikon Kastélymúzeumban, Keszthely
2010. Cella Septichora Látogatóközpontba (Túl az emberi lét határán), Pécs

2011. VAM Desing Center (Mexikó Ilustrado), Budapest

Műemlékek:

- 1993. városi szobor Acapulco. Tipp Diamond, helység a Nap gyermekei Mexikó
- 1995. Monumentális szobrászat, sziluettek a IMSS. Monterrey, Mexikó
- 1994. Adomány a Siratófal a Beverly Hills-ben.
- 2000. Megemlékező, monumentális szobor a Magyar Köztársaság adománya, Mexikó (Magyar Hősök Kerje – Jardin de los Próceres Húngaros)

Kepenyes Pál jelentősebb kitüntetései:

- 1964. New Yorki Világkiállítás – alkotói díj
- 1968. Mexikói biennélé - Signum laudis
- 1978. Mexikói becsületrend - alapító tag
- 1996. Magyar Köztársaság arany érdemkeresztje
- 2000. Acapulco város szobrászati érdemrendje
- 2007. Mexikói nemzeti szerzői becsületrend
- 2008. Kondoros Nagyközség díszpolgára

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- <http://www.youtube.com/watch?v=VnT6jjTcA0s&feature=share>
- <http://www.youtube.com/watch?v=mHuk7ri4XyA&feature=related>
- <http://www.youtube.com/watch?v=JFQ0HbVtGbQ>
- <http://www.youtube.com/watch?v=YEgctNLXRWk>
- <http://www.youtube.com/watch?v=aV4CCyFyqIg>
- <http://www.youtube.com/watch?v=Ks8-NrpzAec>
- <http://www.youtube.com/watch?v=00wlHQdkMrg&feature=related>
- <http://www.youtube.com/watch?v=mSUKsWB6xJg&feature=related>
- http://www.youtube.com/watch?v=DO6_1T1Qt04
- <http://www.youtube.com/watch?v=RYasNGZFjUk>
- <http://www.youtube.com/watch?v=S45VjKsFsys&feature=related>
- <http://www.youtube.com/watch?v=AzrH-wyGxPQ&feature=related>
- <http://www.youtube.com/watch?v=9prFCJURhhw>
- <http://www.youtube.com/watch?v=00wlHQdkMrg>
- <http://www.youtube.com/watch?v=AzrH-wyGxPQ>
- <http://www.youtube.com/watch?v=67Bc12NA2IE>

<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/mti-kepgyujtemeny/magyar-delegaciok-vendegek-kulfoldon-1989-utan/orban-viktor-mexikoban>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.pal-kepenyes.com

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

CD melléklet

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Kondoros Önkormányzatának támogató levele

Legendák Földje Alapítvány támogató levele

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

1 melléklet

Orbán Viktor miniszterelnök befejezte mexikói látogatását

Kétnapos hivatalos látogatását befejezve a miniszterelnök csütörtökön este elutazott Mexikóvárosból. Programjának utolsó pontjaként megkoszorúzta a magyar mártírok emlékművét, Kepenyes Pál magyar származású mexikói (acapulcói) szobrászművész keresztet formázó fém kopjafáját.

2001. november 23.

A miniszterelnök megkoszorúzza az emlékművet

Az emlékművet 2000. május 19-én, a magyar millennium alkalmából emelték a mexikóvárosi magyar nagykövetségtől nem messze fekvő Magyar Hősök Kertjében (Jardín de los próceres húngaros).

A kormányfő előzőleg a magyarországi rendszerváltozás tapasztalatairól tartott előadást egy, a demokráciába való átmenet kérdéseivel foglalkozó nemzetközi konzervatív pártrendezvényen, majd interjút adott a Reforma című mexikói lapnak.

A miniszterelnök Mexikóban részt vett a Kereszténydemokrata Internacionálé (CDI) kongresszusán, amely tagjai sorába fogadta a Fidesz-Magyar Polgári Pártot, és egyik alelnökévé választotta a magyar kormányfőt. A miniszterelnök magyar idő szerint pénteken este érkezik vissza Budapestre.

(MTI)

Rátkai Erzsébet

- *Ferenczy Noémi- és Jászai Mari-díjas díszlet- és jelmeztervező*
a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja
H-2081 Piliscsaba, Szent István király köz 10.
Tel.: +36703217923, e-mail: erzsebet.ratkai@gmail.com

Piliscsaba, 2017.03.30

Kondorosi Értéktár Bizottság

Kondoros
Hősök tere 4-5.

Tárgy: Kepenyés Pál életműve, művészeti munkássága ajánlása az értéktárba történő felvételre

Tisztelt Értéktár Bizottság!

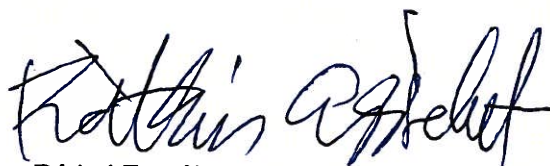
Kepenyés Pál az a nagyformátumú művész, akit bár a sors akarata ellenére messzire sodort Kondorosról ill. Magyarországról, de joggal lehetünk rá büszkék. Kultúránk örök kincse ő, aki hazájától elszakadva a világ művészetének óriási erővel bírő, meghatározó alkotójává vált. Gyakran említik őt a szobrászat Picassójaként.

Szellemi és formai gazdagsága, örök. Kíváncsisága, teremtő ereje teszi naggyá őt, és emeli magasabb dimenziókba. Mindaz, amit a forradalom leverése után, kényszerű menekülése során magával vitt, alapja lett Párizsban, majd választott hazájában, Mexikóban kibontakozva, saját világát és nyelvét megtaláló, erőteljes, s lenyűgöző művészetének.

Monumentális szobraihoz hasonló esztétikai élvezetet nyújtanak a számtalan irányban változtatható kispasztikai és varázslatos szoborélményt jelentő ékszerei. A teremtő erőt magába szívva, a világ inspiráló, szellemi és formai örökségét magához ölelve hozta létre művészetét, ami semmivel sem hasonlatos, jelentősége és értéke alig mérhető.

Ezért ajánlom, hogy Kepenyés Pál életműve, művészeti munkássága kerüljön be a Kondorosi Értéktárba, a Békés megyei Értéktárba és legyen része az Országos Értéktárnak.

Tisztelettel:

Rátkai Erzsébet